

Év végén szokásos, hogy az emberek visszatekintenek a maguk mögött hagyott esztendőre. Ez a vezetés számára is kötelezően fontos. Ilyenkor számba veszik az eredményeket, s gondolkodhatnak az előttük álló feladatokon, ilyenkor alakíthatják ki magukban a társadalmi fejlődést elősegítő elgondolásait. Időszerű tehát, hogy egy rövid időre megállva, mi is számot vessünk idei munkánkkal. Okunk nincs sem dicsekedni, sem kétségbe esni. Nehéz évvel birkóztunk és talpon maradtunk. Több lett az aggódó hang, a bizonytalanságból fogalmazott kérdés: egyenletes marad-e szocialista fejlődésünk?

Nos, valóban néhány nem is lényegtelen feladatot gyorsabban szándékoztunk megoldani. A feltételek, a külső és belső körülmények azonban higgadttságra intettek. Tudtuk, a hetedik ötéves terv nyitó programját csak feszített ütemű munkával hajthatjuk végre. A fokozódó követelmények, az új, részleteiben olykor ismeretlen feladatok a központi szabályozás eseti gondjai felszínre hozták irányítási és munkavégzési gyengéinket.

A megye ipára hiába fejlődött az országos átlagnál kedvezőbben (mintegy 2 százalékkal), a várt eredményt nem érte el. A gazdálkodó szervek egy része elmaradt kitűzött céljától, mások (a Hódiköt, a Tisza Bútoripari Vállalat, a Csomép stb.) csak csökkentett terveiket teljesítették. A hiányos alapanyagellátás, az elhúzódozó szerződéskötések, a fontos alkatrészek és kellékek beszerezhetetlensége mellett 1986-ban új akadályok gátolták a folyamatos termelést. A gazdálkodó szervezetek vezetői gyakran hivatkoztak a szabályozók sűrű változásaira. Amikor korábban kialakított követelményrendszer és a teljesítés esetenkénti ellentmondásaira való hivatkozással nem ritkán a vezetés gyengeségét, a belső szervezetlenséget, az ösztönzés hiányosságait takargatták.

Több kisebb gyár, szövetkezet viszonylag gyorsabban, néhány nagyvállalat lassabban reagált a piaci változásokra. Így megyénk iparának versenyképességéről, szerkezetének korszerűsítéséről, termelési költségeinek mérsékléséről kevés jót mondhatunk. Hallgatásra int az erőforrások szükségessége, a megújulást segítő műszaki értelmiség hiányos ösztönzése, a nálunk fejlettebb országokban bevált jó megoldások adaptációjának elmaradása.

A most záródó évben megyénk vállalatai: a KÉV, a Kontakta, a Szentesi Baromfifeldolgozó stb. jelentősen javították termékeik minőségét. Ennek ellenére az értékesítés lehetőségei tovább szűkültek. A szigorúbb meo-nak-köszönhetően az év végére a tervezettnél kedvezőbben alakult a szocialista export, ugyanakkor az ösztönzés ellenére enyhén visszaesett a nem rubel elszámolású kivitel. Az elmaradás okait a szakemberek a kereslet hiányával, a partnerek pénzügyi gondjaival, illetve termékeink alacsony jövedelmezőségével magyarázták. Többek között a vártnál kevesebb sertéshús, krémfehérsajt, feldolgozott baromfihús, Tisza-bútor és Kontakta-termék vált exportcikké. Jó ellenpéldaként viszont növekedett a tőkés kivitel az ipari szövetkezetek egy részénél, a Szegedi Konzervgyárnál, az Alföldi Porcelángyárnál, a Hódiköt-nél. Importot kiváltó elképzelésekről, intézkedésekről viszont alig hallottunk.

A vizsgálatok tanúsága szerint a gazdálkodók jelentős hányada érzéketlen a költségek alakulására. Ezért néhány vállalatnál takarékosabb vezetők váltották fel a pazarlókat. Csodát persze sem ők, sem a helyükön maradók nem tehettek. A megye könnyű- és élelmiszeripari üzeminek nyeresége elmaradt az előző évitől. A közvetlen jövedelemcsökkenésen túl mindez a fejlesztési lehetőségeket is kedvezőtlenül befolyásolja.

A megye építőipari üzemének teljesítményei felemásan alakultak. A legnagyobb vállalat, a Délép munkáját még mindig a szervezetlenség,

Higgadtan, de határozottabban Munkáról, feladatainkról az ünnepen

a sok minőségi kifogás jellemezte. Néhány rugalmasabb formát alkalmazó termelőegységben viszont terven felüli sikereket is elértek. Különösen kedvezően fejlődött a helyi építőipar.

Mezőgazdasági üzemünk többsége megvalósította 1986-os elképzelését. A termelés a beütemezett 2,5 százalék helyett 3 százalékkal nőtt. A kedvezőtlen időjárás ellenére a növénytermesztés 6,5 százalékkal teljesítette túl tervét. Az állattenyésztés a bázisévhez hasonló eredményeket könyvelhet el. A növénytermesztésben kedvező a napraforgó térhódítása, a kukorica (előző évinél gazdagabb) 6500 kilogrammos hektáronkénti átlaghozama. A legtöbb növényből jó, vagy közepes termést sikerült betakarítani: a búza 4821 kg-os hektáronkénti átlagánál viszont többet vártunk. Nem sikerült megállítani a gyümölcsstermesztő területek csökkenését sem. A terveknek megfelelően bővült az élelmiszerfeldolgozó kapacitás. Összességében a mezőgazdaság nyeresége mintegy 15 százalékkal haladja meg a tavalyit. Főként az állami gazdaságok mutathatnak fel kedvező eredményeket. Ugyanakkor három szövetkezetben az előző évinél kisebb pénzügyi hiány várható. A kevésbé eredményes gazdaságokban a lemaradás részben az aszályval, részben a vezetés fogyatékoságaival magyarázható. A betakarítást, az őszi talajmunkákat, a vetést kedvezőtlenül befolyásoló szárazság várhatóan a jövő évi gazdálkodást is hátráltatni fogja.

A MÁV tervének megfelelően végezte teherszállítási feladatait, míg a Volán majdnem egyharmadával növelte fuvarteljesítményét. A sárga autóbuszok 8 százalékkal több utast szállítottak, mint 1985-ben. A postai dolgozók bevezették a nyolc országra érvényes gyorsszolgálatot, a valutabeváltást, a helyi közlekedési jegyek árusítását. A telefonhálózat fejlesztését a közel hatezer új állomás bekapcsolása jelentette, és folytatódott a telefonkötvények jegyzése is.

A termelői szervezetek fejlesztését jelentősen fékezte a tokehiány. Emelkedtek viszont a gépek, műszerek beszerzésére fordított költségek. A mezőgazdasági szövetkezetekben folytatták a meliorációt, 650 hektárral bővítették az öntözhető területek nagyságát. Figyelemre méltóak a biotechnológia eddigi eredményei: Pantótán, Domaszéken, Rüzsán és Szegeden, valamint Hódmezővásárhelyen szövetkezetek és nagyüzemek kapcsolódtak be a programba. Erőfeszítéseik eredményeként a hagyma, illetve a burgonya szaporítóanyagai már biotechnológiailag is előállíthatók.

Korábban, de a közelmúltban is komoly gondot okozott a kistelepek kereskedelmi ellátása. A fogyasztási szövetkezetek hároméves programjának lezárásaként számos üzlet felújítása és bővítése fejeződött be. A kiskereskedelem új gazdálkodói formáinak köszönhetően a forgalom meghaladja az előző évit. Az ellátás persze nem mindenki elégedett. Az év elején sok településen a tüzelőanyag hiányától vált fagyossá a légkör és a lakás. A szőlők sokszor panaszokdókat a gyermekruhák drágulására, esetenként nem megfelelő választékára. Sokan nem értették, miért zártak be a peremkerületi rafizetési élelmiszerboltok. Ennél örömtelibb volt Szegeden a húsrúház, illetve a Merkur személgépkocsi-telep megnyitása.

A Volán Tourist és a MALÉV szegedi részlegének megnyitásával bővült az idegenforgalom irodahálózata. A vendégek

az előző évinél több napot töltöttek megyénkben, gyakrabban igényelték a szállodák, a pénzváltóhelyek szolgáltatásait.

Az állami és a személyi tulajdonú lakásokból 1986-ban mintegy 2300 épült fel. Az előző évről áthúzódókkal együtt eddig mintegy 400 állami lakás készült el. Az idén ezer fiatal házaspár otthonteremtését segítettük 117 millió forintot támogatással.

A másfél évtizeddel korábbi demográfiai hullám következményeként felduzzadt a középiskolai tanulólétszám. Elhelyezésükre gondolva 1986-ban kezdődött meg Szegeden a 24 tantermes új gimnázium építése. A fiatalabbaknak elkészült Hódmezővásárhelyen a 75 személyes óvoda, Forráskúton és Szegváron az általános iskola. A kulturális ágazat nagy eseményeként átadták a felújított Szegedi Nemzeti Színházat.

Az egészségügyi létesítmények a szentesi kórház konyhájával, a szegedi egészségügyi gyermekotthonnal és a mórhalmai bölcsődével bővültek. Jelenleg szociális otthon épül Hódmezővásárhelyen, új fogászati rendelő és egészségház Mindszenten, Mórhalmon, illetve Kisteleken. Jelentősen előrehaladtak a szegedi klinikai tömb és a SZOT gyógyszálló kivitelezési munkái. A megye két északi városa között elkészült az új vasúti híd. A kommunikációs igényeket Hódmezővásárhelyen és Szegeden a kábeltelevíziók segítenek kielégíteni.

A gazdálkodás, a termelés és az életkörülmények alakulása ellenére megyénk közéletét az elmúlt évben a nyíltság, a viták őszintesége jellemezte. Ennek nem mond ellent, hogy néha hibás nézetekkel, kedvezőtlen jelenségekkel küszködtünk. Összességében azonban a társadalmi feltételek kedvező változását mutatja a vállalati irányítás korszerűsödése, a szakszervezeti ifjúsági tagozatok megjelenése, a KISZ és más tömegszervezetek, illetve tömegmozgalmak megújulási törekvése. Jó ügyért az emberek 1986-ban gyakran hoztak erkölcsi, sőt anyagi áldozatot is.

A vázolt helyzetben a jövő évi célok teljesítése a korábbinál gyorsabb, hatékonyabb megoldást igényel. A politikai és a gazdasági vezetőknek nem csupán a közös döntések meghozatalában, hanem azok végrehajtásában is együtt kell működniük! A pártszervezetek politikai eszközökkel segítsék a kezdeményező, a megújulásra képes vezetőket, szakembereket! Segítsék az alkotásra, a niennységi és minőségi előrelépésre ösztönző műhelyközösségek kialakulását! Ha szükséges, vállalják a népszerűtlen feladatokat: a gyengén dolgozó szervezetek, káderek bírálatát, a vezetők szükséges cseréjét is.

Ami a jövőt illeti: elképzeléseink szerint 1987-ben az ipar mintegy 2–2,5 százalékkal, a mezőgazdaság 3–3,5 százalékkal növeli termelékenységét. Az építőipar várhatóan a jelenlegi kapacitását nyújtja majd. Továbbra is kiemelt cél a gazdaságos export, főleg a dollár elszámolású kivitel bővítése. Várhatóan 1987 első felében módosul a veszteségesen gazdálkodó szervezetek tevékenysége. Fontos, hogy a jövedelmezőség ezentúl a tényleges és érdemi gazdálkodásban legyen tettenérhető.

A középtávú tervnek megfelelően az 1987–88-as tanév kezdetéig 4 új általános iskolai tanterem készül el. Folytatódik a szegedi gimnázium építése. Hódmezővásárhelyen és Domaszéken új iskolák alapjait rakják le 1987-ben, Makón a

kisegítő iskola, Ásotthalmon és Bordányban az óvoda építése fejeződik be. Ópusztaszeren a Nemzeti Történeti Emlékpark létesítményei bővülnek, Pityvaroson az ifjúsági ház kivitelezése folytatódik.

Az egészségügy gazdagodását a hódmezővásárhelyi és a szentesi kórház bővítése, korszerűsítése jelenti. Realisnak látszik a SZOT Gyógyszálló 1987. évi átadása. A szakszervezeti üdültetés megjelenése, a gyógyvizek szervezettebb hasznosítása új szint jelenthet a megyeszékhely életében.

Folytatódik a városi peremkerületekben és a kistelepekben lévő boltok felújítása. E programról a Szövös néhány héttel ezelőtti kongresszusán beszéltek megyénk szövetkezeti vezetői.

A közlekedési ágazat a Csongrád, Szentes, Hódmezővásárhely közötti vasút felújítását, valamint a 47. számú közút Szeged–Algyő szakasza kiszélesítésének előkészítését tekinti fő feladatának. Szentesen és körzetében folytatódik a távbeszélő hálózat korszerűsítése, a posta felújítása. Megkezdődik Pityvaros, Eperjes és Fábiansbestyén bekapcsolása a földgáz-hálózatba. A világbanki programhoz csatlakozó fejlesztéseket a külföldi toke is segítheti. A KGST-országokon belül pedig lehetőség nyílik vegyes vállalati formák megteremtésére.

A közelmúltban elfogadott tanácsi terv 2650 új lakás építésével számol 1987-ben. Ebből 272 szociális bérháznak minősül. A fiatal házaspár és többgyermekes családok mintegy 121 millió forint támogatást kaphatnak a helyi tanácsoktól. Az ár és adóviszonyok módosulása várhatóan dinamizálni fogja a lakásgazdálkodást: hosszú távon megkezdődhet az igények arányosabb kielégítése.

A lakosság öntevékenységét, társadalmi munkáját, anyagi juttatásait 1987-ben is igényeljük. A közgondolkodást, az emberi kezdeményezőkészséget ismerve, várhatóan nem reménykedünk hiába. Az elmúlt hetekben több vállalati és szövetkezeti kollektíva jelezte: a nagy októberi szocialista forradalom 70. évfordulóján szívesen indítanak munkaversenyt.

A szervezésen, a gazdálkodáson és az öntevékenységen túl 1987-ben tovább mélyülhet a korrekt tudományos kutatás és a termelés kapcsolata. Folytatódhat a homoki gazdálkodásban rejlő lehetőségek feltárása és a számítástechnika térhódítása. Ezen kívül ösztönzünk a társadalmi munkaidő-alap hatékonyabb kihasználására. Elkerülhetetlen a nem termelő területeken foglalkoztatottak létszámának felülvizsgálata. A megyében is konkrétanban kell a dolgozók átesoportosításával, illetve átképzésével foglalkozni, az elhelyezkedési támogatás valóságos igényeit felmérni. A fegyelmezettebb munkát szereztenk a munkahelyről történő eltávozás engedélyezésének szigorításával, az igazolatlan hiányzás büntetésével, az alkoholfogyasztás visszaszorításával szolgálnunk. Az előttünk álló döntések meghozatalához és végrehajtásához nyugodtság, illetve megfontoltság szükséges. Ezért jobban kell ismernünk az emberek napi gondjait, véleményét, törekvéseit. A kölcsönös tájékoztatásban sokat segíthetnek a megyében megjelenő napilapok, vagy a Magyar Televízió Szegedi Körzeti Stúdiója, melynek adásait a jövő évtől az országos hálózatban láthatjuk. Várhatóan 1987-ben a rádió szegedi stúdiója is hallatja hangját.

A karácsonyi az év végi pihenés napjaiban a kikapcsolódás szolgálja a felkészülést! Munkatársaim, a megye politikai, állami vezetői nevében kívánok örömteli ünnepeket és jó egészséget mindenkinek. Az előttünk álló feladatok végrehajtásához szükség van mindannyiunk erejére, összefogására, hiszen a kérdésre válaszolva: főként rajtunk múlik, hogy milyen lesz további szocialista fejlődésünk.

SZABÓ SÁNDOR

az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkára

Javában csattognak az ollók

Az enyhe, ősz végi, téleleji időszakot is ki kell használni azokban a gazdaságokban, ahol nagyobb területen termelnek szőlőt, gyümölcsöt. A Pusztamérgesi Rízling Tsz almásában is javában csattognak a metszőollók, alakulnak a fák koronái. Sok múlik az itteniek szakértelmén, hiszen ha leszámítjuk az időjárás szeszélyeit, a most meghagyott rügyek határozzák meg a jövő évi termést. A közel négyszáz hektáros szőlőterületen is elkezdődött e nagy munka, hogy mire kitavaszkodik már az őszibarackosban sérnykedhessenek a metszőollós brigádok. Az ültetvények felújítása is tervszerűen halad, tavasszal 20 hektáron telepítenek szőlőt, a régi alacsonyhozamú tőkék kiváltására.

Lázár Mihály felvétele

Áruforgalmi jelentés

A kiskereskedelem az idén január elejétől november végéig 507,6 milliárd forintnyi forgalmat bonyolított le, folyó áron 8,2 százalékkal, összehasonlítható áron pedig 3,6 százalékkal többet, árak 30 százalékkal magasabbak. Különösen zöldpaprikából, fokhagymából, féléjé káposztából, paradicsomból, és sárgarépből van kevesebb. Almából 17 százalékkal csökkent a felhozatal.

Ezért az elmúlt év azonos időszakában. Mennyiségében az élelmiszerek és a vegyesiparcikkek forgalma növekedett jelentős mértékben, a ruházati cikkek, valamint a vendéglátásé viszont kisebb volt, mint az elmúlt esztendőben.

A novemberi áruellátásról a jelentés megállapítja, hogy a kínálat alapvetően jónak minősíthető.

A novemberi élelmiszerkínálat bőséges és kiegyensúlyozott volt. Elegendő volt a tokehús, de nem kielégítő a füstölt és főtt húskészítmények kínálatát. Szűkült a pörkölt kávé választéka, s a korábbi Nescafé helyett forgalomba ho-

zott oldódó kávéféléket nem kedvelte meg a lakosság.

A burgonya-, zöldség- és gyümölcsfelhozatal a budapesti szabadpiacokon alig 70 százaléka a tavalyinak, s az árak 30 százalékkal magasabbak. Különösen zöldpaprikából, fokhagymából, féléjé káposztából, paradicsomból, és sárgarépből van kevesebb. Almából 17 százalékkal csökkent a felhozatal.

Ezért az elmúlt év azonos időszakában. Mennyiségében az élelmiszerek és a vegyesiparcikkek forgalma növekedett jelentős mértékben, a ruházati cikkek, valamint a vendéglátásé viszont kisebb volt, mint az elmúlt esztendőben.

A novemberi áruellátásról a jelentés megállapítja, hogy a kínálat alapvetően jónak minősíthető.

Az enyhe, ősz végi, téleleji időszakot is ki kell használni azokban a gazdaságokban, ahol nagyobb területen termelnek szőlőt, gyümölcsöt. A Pusztamérgesi Rízling Tsz almásában is javában csattognak a metszőollók, alakulnak a fák koronái. Sok múlik az itteniek szakértelmén, hiszen ha leszámítjuk az időjárás szeszélyeit, a most meghagyott rügyek határozzák meg a jövő évi termést. A közel négyszáz hektáros szőlőterületen is elkezdődött e nagy munka, hogy mire kitavaszkodik már az őszibarackosban sérnykedhessenek a metszőollós brigádok. Az ültetvények felújítása is tervszerűen halad, tavasszal 20 hektáron telepítenek szőlőt, a régi alacsonyhozamú tőkék kiváltására.

A novemberi áruellátásról a jelentés megállapítja, hogy a kínálat alapvetően jónak minősíthető.